

# PARLAMENT EUROPEJSKI

2004



2009

*Komisja Petycji*

24.05.2006

## KOMUNIKAT DLA POSŁÓW

**Petycja 450/2005 złożona przez N. Sarluiego (Holandia), w sprawie anten satelitarnych i swobodnego przepływu usług**

### 1. Streszczenie petycji

Składający petycję mieszka we Francji. Twierdzi on, że administracja budynku, w którym posiada mieszkanie, odmawia wydania zezwolenia na zainstalowanie przez niego indywidualnej anteny satelitarnej. Składający petycję argumentuje, że zgodnie z prawem precedensowym ustalonym przez Europejski Trybunał Sprawiedliwości zasada swobodnego przepływu usług ma również zastosowanie do użytkowników usług transgranicznych i zgodnie z komunikatem Komisji z 2001 r. w sprawie zastosowania ogólnej zasady swobodnego przepływu towarów i usług każdy, kto chce zainstalować antenę satelitarną, ma z zasady do tego prawo. Ponieważ składający petycję pragnie wykorzystać możliwości wymiany kulturowej i językowej w ramach UE, zwraca się do Parlamentu Europejskiego o interwencję.

### 2. Dopuszczalność

Petycję uznano za dopuszczalną w dniu 22 września 2005 r. Zwrócono się do Komisji o przekazanie informacji (art. 192 ust. 4 Regulaminu).

### 3. Odpowiedź Komisji, otrzymana w dniu 24 maja 2006 r.

#### 1. Historia/Przebieg wydarzeń

N. Sarlui jest obywatelem holenderskim, mieszkającym we Francji od 2000 r. Zajmowane przez niego mieszkanie znajduje się w budynku zarządzanym przez administratora spółdzielni, prawnego przedstawiciela stowarzyszenia współwłaścicieli tego budynku.

Składający petycję zainstalował antenę satelitarną, na co administrator nie wyraził zgody. Kontakty pomiędzy składającym petycję a administratorem oraz niektóre zarzuty skierowane przeciwko niemu pozostają jednak niejasne, trudno jest też ustalić fakty, a

informacje uzupełniające przesłane w 2005 r. podważają zgodność z prawem działań i istnienia samego przedstawiciela spółdzielni.

Składający petycję, opierając się na artykule prasowym dotyczącym prawa wspólnotowego w zakresie korzystania z anten satelitarnych, dwukrotnie zwracał się pisemnie do Komisji Europejskiej, która udzieliła mu odpowiedzi w październiku 2003 r. oraz w kwietniu 2004 r. W pierwszej odpowiedzi, pochodzącej od służb Komisji, zwrócono się do składającego petycję o dostarczenie dodatkowych informacji dotyczących faktów, w drugiej, pochodzącej z gabinetu Fritsa Bolkensteina, przedstawiono przepisy prawa wspólnotowego mające zastosowanie w przedmiotowej sprawie.

W 2005 r. pan Sarlui wysłał do służb Komisji Europejskiej pismo zawierające kopię informacji dołączonych do petycji skierowanej do Parlamentu Europejskiego. Poradzono mu, aby złożył skargę przed sądem krajowym, ponieważ jego zarzuty względem przedstawiciela spółdzielni wydają się wchodzić wyłącznie w zakres prawa krajowego.

## **2. Petycja złożona do Parlamentu Europejskiego**

Składający petycję zwraca się obecnie do Parlamentu Europejskiego, aby podjął działania mające na celu zasygnalizowanie rządowi francuskiemu naruszenia art. 49 traktatu WE oraz art. 10 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka.

## **3. Uwagi Komisji dotyczące petycji**

Komisja pragnie przede wszystkim przypomnieć, że zasadniczo możliwość montażu anteny powinna przysługiwać każdemu, kto życzy sobie ją posiadać oraz że wyrażenie „*prawo do anteny*” dla każdego zostało wyraźnie sformułowane w komunikacie Komisji w sprawie anten satelitarnych z dnia 27 czerwca 2001 r. (COM(2001)351 końcowy).

Możliwość ta wynika szczególnie z art. 10 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka, zgodnie z jego interpretacją dokonaną przez Europejski Trybunał Praw Człowieka w wyroku z dnia 22 maja 1990 r. w sprawie Autronic, który stwierdza, że art. 10 Konwencji „*dotyczy nie tylko treści informacji, ale także środków nadawania i odbioru*” oraz że szczególnie „*odbiór programów telewizyjnych za pomocą anteny – satelitarnej czy innej – wynika z prawa, do którego odnoszą się dwa pierwsze zdania art. 10 ust. 1*”. Taka interpretacja oznacza, że zagwarantowana w Konwencji wolność wyrażania opinii, tzn. przekazywania i otrzymywania informacji, obejmuje także prawo każdego do montażu anteny satelitarnej.

Według stałego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich, prawa podstawowe są integralną częścią ogólnych zasad prawa wpisanych we wspólnotowy porządek prawny (w tym kontekście patrz wyrok z 17 grudnia 1970 r. w sprawie 11/70 Internationale Handelsgesellschaft, pkt 4; wyrok z dnia 17 maja 1974 r. w sprawie 4/73 Nold, pkt 13; wyrok z dnia 13 grudnia 1979 r. w sprawie 44/79 Hauer, pkt 15 oraz wyrok z dnia 18 czerwca 1991 r. w sprawie C-260/89 Elliniki Radiophonia, pkt 41). Ponadto art. 6 ust. 2 Traktatu o Unii Europejskiej wyraźnie

stanowi, że „Unia szanuje prawa podstawowe zagwarantowane w europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, podpisanej w Rzymie 4 listopada 1950 roku, oraz wynikające z tradycji konstytucyjnych wspólnych dla państw członkowskich, jako zasady ogólne prawa wspólnotowego”.

Poza tym „prawo do anteny” wynika z zasady swobodnego przepływu i swobodnego odbioru usług na rynku wewnętrznym oraz programów radiowych i telewizyjnych na terenie Wspólnoty Europejskiej w myśl art. 49 TWE (patrz szczególnie wyrok z dnia 30 kwietnia 1974 r. w sprawie 155/73 Sacchi, pkt 7 oraz późniejszy wyrok z dnia 29 listopada 2001 r. w sprawie C-17/00 De Coster, pkt 28). Artykuł ten ma bezpośrednie i bezwarunkowe zastosowanie w krajowych porządkach prawnych.

Według Trybunału Sprawiedliwości WE swobodny przepływ usług na rynku wewnętrznym jest podstawową zasadą prawa wspólnotowego, który obowiązuje nie tylko świadczących usługi, ale także odbiorców usług (patrz wyrok z dnia 9 sierpnia 1994 r. w sprawie 43/93 Van der Elst, pkt 13). Pogląd, że prawo to mają także odbiorcy usług, może znaleźć jednocześnie potwierdzenie w samym tekście traktatu WE, a szczególnie w sformułowaniu „swobodny przepływ usług” zawartym w art. 3 lit. c) oraz w art. 14 ust. 2.

Poza tym, jak na to wielokrotnie wskazywał Trybunał Sprawiedliwości WE, zakaz stosowania ograniczeń wobec tej podstawowej wolności nakłada się nie tylko w stosunku do działań władz publicznych, ale także do przepisów o innym charakterze, mających na celu zbiorową regulację świadczenia usług. W rezultacie znoszenie przeszkód w swobodnym przepływie usług, będącym podstawowym celem WE, byłoby podważone, gdyby poza barierami, które tworzy Państwo, nie eliminowano barier wynikających ze stosowania autonomii prawnej przez stowarzyszenia i struktury, które nie podlegają regulacjom prawa publicznego (patrz m. in. wyrok z dnia 12 grudnia 1974 r. w sprawie 36/74 Walrave; wyrok z dnia 9 czerwca 1977 r. w sprawie 90/76 van Ameyde; wyrok z dnia 14 lipca 1976 r. w sprawie C-13/76 Donà; wyrok z dnia 15 grudnia 1995 r. w sprawie C-415/93 Bosman i wyrok z dnia 13 kwietnia 2000 r. w sprawie C-176/96 Lehtonen).

Wreszcie w przytoczonym powyżej komunikacie w sprawie anten satelitarnych Komisja Europejska potwierdziła, że nie można dopuszczać utrudnień w dokonywaniu swobodnego wyboru lub dyskryminacji wśród alternatywnych środków odbioru usług, ani też pośrednich ograniczeń w stosunku do prawa użytkowników do korzystania z anteny satelitarnej. Tym samym niedopuszczalne byłoby narzucenie osobom fizycznym odbioru programów telewizyjnych przez sieć kablową raczej niż przez antenę satelitarną.

Tymczasem ani wolność wyrażania opinii, ani zasada swobodnego przepływu usług nie mogą być traktowane jako prawo absolutne. Indywidualne prawo do montażu anteny satelitarnej, które wchodzi w zakres wolności wyrażania opinii, powinno być stosowane z poszanowaniem pewnych warunków informowania i ustalania, właściwych w szczególności dla bloków wielorodzinnych, oraz powinno być analizowane osobno w odniesieniu do każdego przypadku.

Z pewnością nie można utrudniać montażu anteny satelitarnej ani poprzez zbyt

kosztowne warunki instalacji i użytkowania, co spowodowałoby ograniczenie przysługującej każdemu możliwości odbioru wszystkich programów, które wybierze, ani tym bardziej poprzez ogólny zakaz lub nieuzasadnioną odmowę czy sprzeciw np. z przyczyn estetycznych lub technologicznych.

Niemniej jednak, w świetle przedmiotowej sprawy – ani z samej petycji, ani z załączonych do niej dodatkowych dokumentów – jasno nie wynika, na jakie argumenty powołuje się przedstawiciel spółdzielni mieszkaniowej, nie zgadzając się na montaż anteny satelitarnej, oraz jakie są inne zaproponowane możliwości i związane z nimi koszty.

Ponadto należy przypomnieć, że składający petycję ma jeszcze możliwość dochodzenia w sądach krajowych swoich praw wynikających z art. 49 traktatu WE, który ma bezpośrednie zastosowanie w krajowych porządkach prawnych. W rzeczywistości zgodnie ze stałym orzecnictwem to najpierw właściwy sędzia krajowy powinien stosować prawo wspólnotowe i wyciągać wnioski z orzecnictwa Trybunału w ramach procedur, które mu przedłożono i szczególnie w odniesieniu do okoliczności faktycznych, właściwych dla każdej sytuacji. W ramach takiej procedury krajowej niemiecki wymiar sprawiedliwości ma ponadto możliwość, na podstawie art. 234 TWE, przekazania do Trybunału Sprawiedliwości WE pytania prejudycjalnego do interpretacji, aby Trybunał, jako jedyny właściwy w tej sprawie, orzekł co do zakresu stosowania w przedmiotowym przypadku zasady swobodnego przepływu usług, o której stanowi art. 49 traktatu WE.

#### **4. Wnioski**

W świetle powyższego można uznać, że otrzymane informacje nie pozwalają stwierdzić czy i w jakim zakresie prawo składającego petycję do montażu anteny satelitarnej zostało naruszone.